

Udateret

AFSENDER

Emil Hannover

MODTAGER

Johan Rohde

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Arkivplacering:

Den Hirschsprungeske Samling

TRANSSKRPTION

Kjære Rohde,

Deres Svar fra Italien bragte mig til at mindes en Bog, jeg en Gang bladede igjennem, og som har den Titel Italien wie es wirklich ist. Den handlede, som Deres Brev, om Italiens Nederdrægtighed, om Italienernes Slyngelagtighed, om Lopperne og den sure Vin og Tiggerne og de hæslige Kvinder. Tager jeg ikke fejl, hed Bogens Forfatter Nicolai, hvilket jeg sikkert for længst havde glemt, hvis ikke Bæreren af Navnet havde forekommet mig saa gnaven, at jeg selv, sammenlignende mig med ham, forekom mig at være det livsgladeste Menneske under Solen.

Se nu, kjære Nicolai, hverken hin Bog eller Deres Brev har overbevist mig om, at mine egne Øjne har taget fejl af Italien. Jeg var ikke dernede under de gunstigste Betingelser, min Kone var meget syg, og hendes Sygdom forstemte os begge. Alligevel

[i venstre margen:]

Har jeg givet Dem Adressen paa en paa ponte vecchio i Florents Boende Fotograf, som er meget billig med lidt havarerede Fotografier?

[2]

staaer den Rejse for mig som noget af det skønneste, jeg har oplevet, og jeg vilde ikke mellem min Ungdoms Erindringer undvære Mindet om den første Dag paa piazza d'herbe i Verona. Heller ikke indtrykket af Giustis Have samme Sted eller senere af Bobolis Have ved Florents, Vejen til Fiesole etc. vil nogensinde blive fortrængt af andre Indtryk, og skal jeg drømme om noget rigtig herligt,

ønsker jeg mig at sidde i Albergoet
i Fiesole og se ud over Florents og
Dalen og drikke den dejlige Monte-
pulciano. Og kommer der saa i
min Drøm et Par Lazzaroner,
som tigger, saa vil jeg tænke paa,
at det ikke er Lazzaronerne, der
er Italien, men at Italien er den
Luft, man indaander med sine
Lunger, og den skønne Natur og Kunst,
man ser med sine Øjne. Det kan
jo være ærgerligt at faa saadanne

[3]

Fornemmelser forstyrret af en Loppe,
men Herregud, det kan da bæres, og hele
Dagen er da ingen Loppe ved Appetit.
Jeg troer, De har været altfor
spændt med Forventninger, endvidere at
De har været uheldig med Vejr og Omgi-
velser e.l. og endelig, at De har mødt
med den vrang Forestilling, at Nord-
italien er Syden. Hvad der i Norditalien
er af tropisk Væxt, er jo kun lidet;
Haverne ved Verona og Firenze opfattes
jo af Befolkningen selv som noget
sjældent. I Rom begynder Landet
først at blive dejligt ud over visse
Punkter; ved Neapel er det endnu
dejligere, og endnu sydligere maa det
være over al Beskrivelse, hvis det da
er sandt, at Vejen til Sorrent kun
er en Forgaard til det egentlige Paradis.
Denne Paastand, at Kunsten dernede
er noget for sig, noget man maa søge
op som et Museum i en moderne
By, forstaaer jeg ikke. Jeg synes, Kunsten
aabenbarer sig paa Gader og Stræder, og

[4]

at der er ingen Steder, hvor den ikke
er. N.....d.....ingen Nej, jeg troer virkelig,

De er ved at blive blind af alt det
meget, De i det sidste Halvaar har
set. Ellers kan jeg ikke forklare mig,
at De kan finde Livet i S. Gemignano
eller Siena beslægtet med det i Hobro.
Naa, men vi ses jo snart, og
saa kan vi jo skændes videre og forklare
os bedre. Jeg kan jo nu være forberedt paa,
at De kommer hjem og fortæller,
at Dogepaladset er noget rent juks
i Sammenligning med Bethelskibet,
eller at i hvert Fald Nyhavn i
Dejlighed overtræffer over hundred
Gange den store Kanal i Venedig,
og at Knippelsbro i Sammenligning
med Rialto er den rene Poesi.
Med min Kones Helbred gaaer det
atter nedad, mit eget er heller ikke
for godt. Willumsen har jeg set nogle
Gange. Slott-Møllers skal være komne
til Byen. Høstudstillingen er uhyre tarvelig
jeg længes forfærdelig meget efter Dem, og
min Kone og jeg sender Dem hjærtelige
Hilsener. Deres hengivne Emil Hannover

Har i, vist den Adrean paa en paa pante vecchio i Florents
bort fotograf. som er meget billig med lidt havanet fotografier?

Kjære Rolde,

Deres Brev fra Italien bragte mig
til at minde en Bogen i en gang
blæste igennem, og som har den Titel
Italien wie es wirklich ist. Den handlede,
som Deres Brev, om Italiens Nederdrægtig-
hed, om Italienernes Slægdelighed,
om Lopperne og den sure Vin og
Tiggerne og de høstige Kvinder. Tager
i ikke fejl, her Bogens Forfatter
Nicolai, hvilket i, sikkert forlængst
hadt glemt, hvis ikke Bæren af
Navnet havde forekommet mig saa
næsen, at i, selv, sammenlignende
mig med ham, fandt mig at være
det livsløseste Menneske under
Solen.

Se nu, kjære Nicolai, hvilken hin
Bogen eller Deres Brev har overbevist
mig om, at mine egne Fjere har
taget fejl af Italien. I var ikke
denne under de gunstigste Betingelser,
min Kone var meget syg, og hendes
Sygdom forstærkede os begge. Alligevel

staaer den Rejse for mig som noget
af det skjønneste, jeg har oplevet, og
jeg vilde ikke mellem min Ulydnes
Erindringer indføre Minnet om
den første Dag paa piavezza d'herbe
i Verona. Heller ikke Indtrykket af
Giustis Have samme Sted eller senere
af Bobolis Have ved Florents, Vejen
til Fiesole etc. vil nogensinde blive
fortrængt af andre Indtrykke, og skal
jeg drømme om noget rigtig herligt,
ønsker jeg mig at sidde i Albergot
i Fiesole og se ud over Florents og
Dalen og drikke den dejlige Monte-
puleiano. Og kommer der saa i
min Drøm et Par Lazzaroner,
som kigger, saa vil jeg tænke paa,
at det ikke er Lazzaronerne, der
er Italien, men at Italien er den
Luft, man indsaater med sine
Lunger, og den skjønneste Natur og Kunst,
man ser med sine Øjne. Det kan
jo være ærgerligt at faa saadanne

Fornemmelser forstyrede af en Lappe,
men Herregård, det kan da bæres, og hele
Dagen er da ingen Lappe ved Appetit.

Jeg tror, De har været allfor
spændt med Forventninger, endvidere at
De har været uheldig med Vejre og Omgi-
velser e.l. og endelig, at De har mødt
med den vrang Forestilling, at Nord-
italien er Syden. Hvad der i Nord-italien
er af tropisk Vædt, er jo kun lidt;
Maurice ved Verona og Firenze opfattes
jo af Befolkningen selv som noget
sjældent. I Rom begynder Landet
først at blive dejligt ud over visse
Punkter; ved Neapel er det endnu
dejligere, og endnu sydligere man det
være over at Beskrivelser, hvis det da
er sandt, at Vegen til Sorrent kun
er en Forgaard til det egentlige Paradis.

Dere Paastand, at Kunsten dermed
er noget for sig, noget man man søge
op som et Museum i en moderne
By, fortaaler jeg ikke. Jeg synes, Kunsten
aabenbarer sig paa Gader og Stræder, og

57.

at der er ingen Steder, hvor den ikke
er. ~~Meddelende~~ Nej, is traer virkelig.
De er vel at blive blind af alt det
meget, De i det sidste Malvær har
set. Ellers kan is ikke forklare mig,
at De kan finde Livet i S. Genignano
eller Siena beslegt med det i Hobro.

Naa, men vi ses jo snart, og
saa kan vi jo skæntes videre og forklare
os bedre. Is kan jo ^{nu} være forberedt paa,
at De kommer hjem og fortæller,
at Dogepaladset er noget rent jules
i Sammenligning med Bethelbibet,
eller at i hvert fald Nyhavn i
Djæghed overtræffer over hundert
Gange den store Kanal i Venedig,
og at Kriippelsbro i Sammenligning
med Rialto er den rene Poesi.

Med min Kones Helbred gaaer det
altid nedad, mit eget er heller ikke
for godt. Willimssen har is set nogle
Gange. Slott-Møllers skal være kommen
til Bryen. Høststællingen er is nye karvelj
is langes forførselig meget efter den, og
min Kone og is sender den hjertelige
Hilsener. Deres hengivne Emil Marmors